

Την ονομάζουν επιπεφυκίτιδα «εκ χόρτου» και προσβάλλει μεγάλο αριθμό παιδιών και ε-νηλίκων τώρα την άνοιξη, αλλά και ως το φθινόπωρο. Παιδιά και μεγάλοι ταλαιπωρούνται από συμπτώματα κνησμού (στο μάτι αλλά και στη γύρω περιοχή), καύσου, ερυθρότητας, καθώς και από οίδημα τόσο στον επιπεφυκότα όσο και γύρω από τα μάτια. Δακρύζουν πολύ, η όρασή τους μπορεί να επηρεαστεί ενώ παρουσιάζουν και βλεννώδεις εκκρίσεις του επιπεφυκότα. Έχουν τάση να τρίβουν τα μάτια, μια συνήθεια που μπορεί να παρατείνει τη διάρκεια και την ένταση της νόσου.

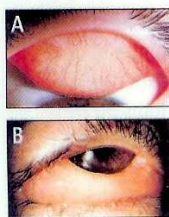
Γράφουν:
ΧΑΡΗΣ Σ.
ΜΠΡΙΑΚΗΣ

MD, MPH,
Διπλωματούχος της
Αμερικανικής
Ακαδημίας
Οφθαλμολογίας,
ειδικός για
επιπεφυκίτιδα, laser
μυωπίας, κερατοειδή
και εξωτερικές
παθήσεις του
οφθαλμού

ΓΕΩΡΓΙΑ
Δ. ΧΡΟΥΣΟΥ

MD Παιδο-
οφθαλμίατρος,
καθηγήτρια
Πανεπιστημίου
Georgetown,
Ουάσιγκτον

A. Το οίδημα
μπορεί σε
ορισμένες
περιπτώσεις να
είναι πολύ έντονο
B. Ο οφθαλμίατρος
θα δει
χαρακτηριστικές
εξογκώσεις
στην εξέταση

Τα μάτια που κλαίνε...

Η άνοιξη δεν συνοδεύεται μόνο από θετικές παραστάσεις για όσους πάσχουν από αλλεργίες, παιδιά και ενήλικους. Στο γενικό πληθυσμό, 5-22% παρουσιάζουν την πιο συχνή μορφή (εννιά στις δέκα) αλλεργικής επιπεφυκίτιδας, την επονομαζόμενη επιπεφυκίτιδα «εκ χόρτου». Η έκθεση στη γύρη και, κατά συνέπεια, η ταλαιπωρία θα διαρκέσουν, με αυξημειώσεις, μέχρι το φθινόπωρο.

Επιπεφυκότας καλείται ο βλεννογόνος χιτώνας που καλύπτει τον οφθαλμικό βολβό και το εσωτερικό των βλεφάρων. Η φλεγμονή του καλείται επιπεφυκίτιδα, τύπος της οποίας είναι η αλλεργική.

Αιτία της φλεγμονής αυτής είναι η έκθεση σε ουσίες-αλλεργιογόνα. Τέτοιες είναι στην εποχική επιπεφυκίτιδα η γύρη και ορισμένοι μύκητες. Στη μη εποχική ενοχοποιούνται τα ακάρεα της σκόνης, μύκητες που αναπτύσσονται στο σπίτι με την υγρασία και αλλεργιογόνα στο τρίχωμα των κατοικίδιων.

Τα αλλεργιογόνα επιδρούν πάνω σε ειδικά κύτταρα του ανοσοποιητικού συστήματος, τα μαστοκύτταρα, που βρίσκονται στον επιπεφυκότα, έχουν προηγουμένως ευαισθητοποιηθεί στις ουσίες αυτές και έχουν μάθει να τις αναγνωρίζουν. Τα κύτταρα αποδομούνται και οι ουσίες-μεσοληβητές που εκλύονται, μεταξύ των οποίων και η ισταμίνη, διαστέλλουν τα αγγεία και αυξάνουν τη διαπερατότητά τους· επίσης ερεθίζουν νευρικές απολήξεις και ενεργοποιούν βλεννοπαράγωγα κύτταρα καθώς και άλλα ανοσοκύτταρα.

Οι ασθενείς με εποχική επιπεφυκίτιδα ταλαιπωρούνται από συμπτώματα κνησμού (στον οφθαλμό αλλά

και στη γύρω περιοχή), καύσου, ερυθρότητας, καθώς και οίδημα τόσο στον επιπεφυκότα όσο και γύρω από τους οφθαλμούς. Δακρύζουν πολύ, η όρασή τους μπορεί να επηρεαστεί ενώ παρουσιάζουν και βλεννώδεις εκκρίσεις του επιπεφυκότα. Τείνουν να τρίβουν τα μάτια, μια συνήθεια που μπορεί να παρατείνει τη διάρκεια και την ένταση της νόσου.

Συχνά, οι οφθαλμοί δεν είναι το μόνο όργανο που παρουσιάζει αλλεργικές εκδηλώσεις. Το 90% των ατόμων με αλλεργική ρινίτιδα θα έχουν και επιπεφυκίτιδα. Η εποχική επιπεφυκίτιδα δεν πρέπει να συγχέεται με μια πιο σπάνια και σοβαρή πάθηση, που απαντάται κυρίως σε αγόρια 6 έως 20 ετών και λέγεται εαρινή (vernal) επιπεφυκίτιδα, όπως και με μια μορφή αλλεργικής επιπεφυκίτιδας που ξεκινά συνήθως στην εφηβεία, την ατοπική κερατοεπιπεφυκίτιδα.

Μπορούμε να πάρουμε ορισμένα πρακτικά προληπτικά μέτρα για να περιορίσουμε την έκθεση του παιδιού σε αλλεργιογόνα. Για παράδειγμα, να κυκλοφορούμε λιγότερο τις πρωινές ώρες, μεταξύ 5 και 10, όταν τα επίπεδα της γύρης είναι στο μέγιστο, ή να αλλάζουμε ρούχα και να κάνουμε μπάνιο αμέσως μόλις γυρίσουμε στο σπίτι. Να κρατάμε τα παράθυρα κλειστά και να χρησιμοποιούμε κλιματισμό, στον οποίο ν' αλλάζουμε τακτικά το φίλτρο.

Εφαρμόζοντας κρύες κομπρέσες και τεχνητά δάκρυα, προσφέρουμε ανακούφιση των συμπτωμάτων. Σε περίπτωση μέτριων ή σοβαρών συμπτωμάτων, πρέπει να συμβουλευτούμε οφθαλμίατρο για την κα-

Τα αλλεργιογόνα επιδρούν πάνω σε ειδικά κύτταρα του ανοσοποιητικού συστήματος, τα μαστοκύτταρα, που βρίσκονται στον επιπεφυκότα

τάλληλη φαρμακευτική αγωγή.

Από κολλήρια, πέντε κατηγορίες φαρμάκων είναι διαθέσιμες:

▶ Τα αντισταμινικά αναστέλλουν τη λειτουργία ενός μόνον από τους χημικούς μεσολαβητές της φλεγμονής και έχουν μερική αποτελεσματικότητα. Λειτουργούν και από του στόματος –κατά προτίμηση αυτά τα σκευάσματα που δεν προκαλούν υπνηλία– έχουν όμως μικρότερη τοπική θεραπευτική δράση και περισσότερες παρενέργειες από τη συστηματική τους απορρόφηση.

▶ Τα αγγειοσυσπαστικά πρέπει να αποφεύγονται για χρήση πάνω από λίγες μέρες, επειδή μετά επιδεινώνουν την υπεραιμία. Έχουν παραχθεί κολλήρια που, εκτός από την αντισταμινική τους δράση, σταθεροποιούν και τα μαστοκύτταρα που είναι υπεύθυνα για την αντίδραση καθώς και άλλα ανοσοκύτταρα που έλκονται στην περιοχή. Αυτά δρουν και προληπτικά και έχουν τα καλύτερα κλινικά αποτελέσματα.

▶ Τα κορτιζονούχα κολλήρια ανακουφίζουν γρήγορα από τη φλεγμονή, επειδή όμως έχουν παρενέργειες θα πρέπει να χορηγούνται μόνο με την επίβλεψη του οφθαλμιάτρου, για σοβαρές εξάρσεις της νόσου και για περιορισμένο χρονικό διάστημα.

Εναλλακτικά, για ηπιότερα περιστατικά και για μακροχρόνια αγωγή, τα μη στεροειδή αντιφλεγμονώ-

δη κολλήρια μπορούν κι αυτά να βοηθήσουν.

Όσον αφορά το υποκείμενο αίτιο, ένας τρόπος για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα στη ρίζα του είναι η απευαισθητοποίηση στα αλλεργιογόνα. Αυτή γίνεται από ειδικούς αλλεργιολόγους-ανοσολόγους, εφόσον το αίτιο έχει ταυτοποιηθεί, κάτι που μερικές φορές γίνεται με ειδικά τεστ. Γίνεται με υποδερμικές ενέσεις, επί μακρά σειρά εβδομάδων (12-15), απαιτεί μηνιαίες δόσεις συντήρησης για 3-5 χρόνια και επιτυγχάνει στα 2/3 των περιπτώσεων.

Το τελευταίο επίτευγμα της φαρμακοβιομηχανίας στο χώρο των αλλεργιών, ένα μονοκλωνικό αντίσωμα που εξουδετερώνει το μόριο το οποίο δεσμεύει τα αλλεργιογόνα πάνω στο μαστοκύτταρο, έχει ήδη εγκριθεί από τον Αμερικανικό Οργανισμό Φαρμάκων για σοβαρότερες ενδείξεις, όπως το άσθμα, ενώ έχει βρεθεί ότι βοηθά και επί αλλεργικής επιπεφυκίτιδος. Το κόστος του είναι προς το παρόν απαγορευτικό για τέτοιες ήπιες ενδείξεις.

Η εποχική επιπεφυκίτιδα απασχολεί μεγάλο αριθμό παιδιών και ενηλίκων, με έντονα και επίμονα ενοχλήματα. Με την κατάλληλη συνεργασία με τον οφθαλμίατρο όμως και με τα μέτρα, στο πλαίσιο του εφικτού, που εμείς οι ίδιοι παίρνουμε για ν' αποφεύγουμε τους αλλεργιογόνους παράγοντες, μπορούμε να ελέγξουμε τον αντίκτυπο της στην καθημερινότητά μας. +

Τα αγαπημένα μας κατοικίδια μπορεί να φέρουν αλλεργιογόνα στο τρίχωμά τους όλο το χρόνο, ενώ η γύρη είναι υπεύθυνη για την εποχική αλλεργική επιπεφυκίτιδα